

Vrijheid, blijheid?

Duur: 60'

Materiaal

Werkwijze

Doelen

Kinderen beseffen dat regels en afspraken overal aanwezig zijn in hun eigen leven.
Kinderen reflecteren over de voor- en nadelen van regels en wetten.
Kinderen denken na over wat het kan betekenen om te leven zonder regels en wetten.

Kinderrechten

Op een eigen mening en op inspraak, recht om iemand te zijn, recht op privacy, recht op spel, rust en cultuur, recht op goed onderwijs en informatie, recht op een gezin, recht op gezondheidszorg, recht op veiligheid en bescherming, recht om samen te komen met anderen, verantwoordelijkheid van ouders en overheid.

Kinderrechten-waarden

Respect voor elke mens, respect voor verschillen, verantwoordelijkheid nemen, iedereen is gelijkwaardig, solidariteit en verbondenheid.

Kinderrechten-vaardigheden

Opkomen voor eigen mening, goed luisteren naar anderen, zich inleven in iemand anders, zelf problemen oplossen, een eigen standpunt innemen, initiatief nemen, praten over gebeurtenissen, verantwoordelijkheid opnemen, evalueren.

Leermiddelen

Digitaal bord of computer met beamer
internetconnectie

ICT-materiaal (optioneel)

Tablets /ipads/ smartphones: 1 per groep
Wifi

Materialen in bijlage

Filmpje 'Stel je voor dat kinderen geen rechten hadden'
Interactieve digitale oefening 'Vrijheid- blijheid'
Doorvraagkaarten
Digitale oefening: Filosofische vragen
Digitale oefening: Een rechtje meer of minder
Digitale oefening: Kinderrechten kiezen
Kinderrechtentekeningen 1 op A4 volledig (projectie)

Vooraf

Druk de doorvraagkaarten af
Installeer de link naar de digitale oefeningen op de tablets/ipads
(zie basismaterialen)

Verloop

Stap 1: Inleiding

Toon het filmpje: Stel je voor dat kinderen geen rechten hadden.
Bespreek en vergelijk met huidige situatie op school

Stap 2: Groepswerk Regels en afspraken

Verdeel de klas in 4 of 5 groepen. Geef elke groep een tablet/ ipad/laptop/ smartphone
Open de interactieve digitale oefening: 'Vrijheid, blijheid'.

Laat elke groep inloggen onder zijn groepsnaam.

Vraag 1: Op welke plaatsen moeten jullie je aan regels en afspraken houden?

Vraag 2: Stuur telkens één regel of afspraak door die moet nageleefd worden op 1 van de genoemde plaatsen.

Je kan er een competitie van maken door de groepen één voor één te laten antwoorden tot ze niets meer weten. De groep die het meeste regels kan geven, is gewonnen.
Enkele voorbeelden:

- Thuis: tanden poetsen, om 7u opstaan, 1 uur per dag tv ...
- Jeugdbeweging: uniform aan, vieruurtje, op tijd komen ...
- School: zwijgen in de klas, vinger opsteken, huiswerk maken ...
- Sportclub: eerlijk spelen, op trainingen zijn, gepaste kledij ...
- Verkeer: fiets in orde, rechts rijden, handen aan het stuur ...
- Muziekschool: materiaal meebrengen, zwijgen, oefenen thuis ...
- Dansles: gepaste kledij, juiste houding ...
- ...

Bespreek klassikaal:

- Begrijpen jullie al deze regels?
- Moeten jullie die ook naleven?
- Wat vinden jullie van deze regels?
- Op welke plaats moeten we ons het meest aan afspraken houden?

Stap 3: filosofisch gesprek

Leg aan de kinderen uit dat je vandaag met hen wil filosoferen over de betekenis van regels en afspraken.

- Wie weet wat filosofie wil zeggen?
- Wat is filosoferen?

Filosoferen is samen nadenken over een bepaald onderwerp. Samen vragen stellen, zonder dat er foute of juiste antwoorden bestaan. Alles kan of mag. We bouwen samen aan het antwoord, als met een legobouwdoos. We bouwen verder op elkaars gedachten of ideeën. Soms krijg je duidelijke antwoorden, soms nog meer vragen ... Er is slechts 1 regel:

Als iemand praat, luisteren de anderen

Tips voor filosoferen met grote groepen zie activiteit 'Shoppen voor twee euro'

Mogelijke startvragen voor een filosofisch gesprek:

- Zou je graag altijd doen wat jij zelf wilt?
- Zijn regels, afspraken en wetten nodig?
- Betekent vrijheid ook gelijkheid?

Mogelijke bijvragen:

- Is het gemakkelijk om je aan regels te houden?
- Hoe voel je je als je iets doet wat niet mag?
- Heb je ooit al eens verantwoordelijkheid over iets of iemand anders gehad?

Jij bepaalt als leerkracht wie als volgende spreker aan de beurt komt. Als een kind een interessant nieuw onderwerp aansnijdt, is het belangrijk om de vraag te herformuleren of even te 'parkeren' voor een vervolgesprek.

Laat vooral de kinderen zelf aan het woord en stel goede vragen om het gesprek in goede banen te leiden:

- Wat bedoel je daarmee?
- Kun je een voorbeeld geven?
- Begrijpt iedereen dat?
- Waarom denk je dat?
- Waarom is dat zo?
- Hoe weten we of dat waar is?
- Waarop heb je dat gebaseerd?
- Wat weten we daar nog meer over?
- Denkt iemand daar iets anders over?
- Zal dat in de toekomst ook nog zo zijn?

Gebruik de doorvraagkaarten waar mogelijk/nodig om verdiepend te werken.

Vraag op het einde van het gesprek aan alle kinderen om 1 vraag te formuleren die ze zich stellen naar aanleiding van het gesprek en deze op te schrijven op aparte kaartjes. Overloop klassikaal de verschillende vragen en laat leerlingen samen beslissen welke

vragen ze verder willen bespreken tijdens een volgende filosofieersessie.

OF

Bekijk samen de digitale oefening 'Filosofische vragen' en bespreek welke vragen ze een volgende keer graag zouden bespreken.

Stap 4: Evaluatie filosofisch gesprek

- Wat vonden jullie van deze filosofieles?
- Wat vond je het leukst? Waarom?
- Wat vond je het minst leuk? Waarom?

Stap 5: Ken je rechten (optioneel)

Bespreek aan de hand van de digitale oefening: Kinderrechten kiezen, met welke kinderrechten de inhoud en het verloop van deze les te maken hebben (eigen mening, goed leven, familie, identiteit ...).

OF

Bespreek aan de hand van de Kinderrechtentekeningen 1 op A4 volledig (projectie) met welke kinderrechten de inhoud en het verloop van deze les te maken hebben (eigen mening, goed leven, familie, identiteit ...).

Indien je dieper wil ingaan op de betekenis van de verschillende rechten kan dat aan de hand van de digitale oefening 'Een rechtje meer of minder'.

Eindtermen

Mens en Maatschappij

Mens: 1.1, 1.2, 1.3, 1.5, 1.7

Maatschappij: 2.13

Tijd: 3.1,

SoVa

Domein relatiewijzen: 1.2, 1.3, 1.6, 1.7, 1.9

Domein gespreksconventies: 2

Domein samenwerking: 3